

Univerzita Pardubice
Fakulta Filozofická

Hudební subkultura HIP HOP ve východních Čechách

Jiří Janda

Bakalářská práce

2019

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jiří Janda**
Osobní číslo: **H16272**
Studijní program: **B6107 Humanitní studia**
Studijní obor: **Humanitní studia**
Název tématu: **Hudební subkultura HIP-HOP ve východních Čechách**
Zadávající katedra: **Katedra věd o výchově**

Zásady pro vypracování:

Ve své práci Vás budu chtít seznámit s prostředím hip-hopového hudebního stylu, konkrétně na poli východočeské scény. Představím historii od počátku vzniku, následný vývoj až po současnost. Největší pozornost by měla být směřována interpretům tohoto hudebního stylu a to hlavně co je při jejich tvorbě ovlivňuje a do jaké míry jsou texty autentické.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

FIEDLER, Martin. Hip hop forever. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN 80-85783-41-X

HORÁK, Marek a ŠTASTNÝ, Jan. Bůh poslouchá rap. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

HARD, Dereck. Street kids. [Praha]: Hard Art Production, 2012. 65 s. ISBN 978-80-260-3064-5.

GAVORA, Peter. Úvod do pedagogického výzkumu. Překlad Vladimír Jůva a Vendula Hlavatá. 2., rozš. české vyd. Brno: Paido, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Tomáš Boukal, Ph.D.

Katedra sociální a kulturní antropologie

Datum zadání bakalářské práce:

1. dubna 2018

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. června 2019

prof. PhDr. Karel Rýdl, CSc.
děkan

I.S.

Ing. Jaroslav Myslivec, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 27. listopadu 2017

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 11.6..2019

Jiří Janda

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce, panu PhDr. Tomášovi Boukalovi, PhD., za pomoc, odborné vedení, věnovaný čas a příjemnou spolupráci, poskytnutí cenných rad a připomínek, které mi pomohly práci zdárně dokončit.

Anotace

Teoretická část bakalářské práce obsahuje vysvětlení pojmu kultura a její stručný historický vývoj. Dále obsahuje definice pojmu subkultura a jednotlivé teorie subkultur, které popisují subkultury z historického hlediska až po dnešní postmoderní koncepci. Součástí je také historie, vývoj, charakteristika a definice hiphopové subkultury. Praktická část bakalářské práce obsahuje kvalitativní výzkum života interpretů hip hopu ve východních Čechách.

Klíčová slova

hip hop, kultura, subkultura, rap, interpreti, hudba

Title

Musical subculture of HIP-HOP in eastern Bohemia

Annotation

The thesis „The Subculture Hip Hop In Eastern Bohemia“ is divided into theoretical and practical part and deals with hip hop subculture. The theoretical part of the thesis contains explanation of the subculture and its brief historical development. It also consists of a definitions of subculture and various theories of subcultures, which describes subcultures from historical point of view to today's postmodern concepts. It includes the history, development, characteristics and definition of the hip hop subculture. The practical part of the thesis contains quantitative research of the life of the hip hop interprets in eastern Bohemia.

Keywords

hip hop, culture, subculture, rap, interprets, music

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	10
1. Subkultura hip hop	10
1.1. Pojem subkultura	10
1.1.1. Pojem kultura.....	12
1.2. Teorie subkultur	13
1.2.1. Chicagská škola.....	14
1.2.2. Birminghamské centrum	15
1.2.3. Post-subkulturní teorie.....	16
2. Vznik a vývoj subkultury hip hop	18
2.1. Počátky rapu.....	18
2.2. Historie a vývoj hip hopové subkultury	19
2.3. Jednotlivé elementy hip hopu	19
2.3.1. Rap	20
2.3.2. DJ-ing.....	20
2.3.3. Graffiti	20
2.3.4. Breakdance.....	21
3. Subkultura hip hop v České republice	22
4. Jazyk rapu	24
PRAKTICKÁ ČÁST	26
5. Metoda výzkumu	26
6. Cíl výzkumu	30
7. Analýza výzkumu	31
7.1. Vyhodnocení.....	42
ZÁVĚR	44
POUŽITÁ LITERATURA	46
PŘÍLOHY	48

ÚVOD

Vzhledem k tomu, že tento styl hudby poslouchám již několik let, jsem vděčný, že mi vedoucí mé bakalářské práce schválil zpracovat právě toto téma a podívat se hlouběji do této celkem nové a stále se vyvíjející subkultury. Dozvěděl jsem se spoustu zajímavých nových informací, které bych jako řadový posluchač a fanoušek jednotlivých interpretů nikdy neměl. Když se řekne slovo „hip hop“, spousta lidí si představí, že se jedná o hudbu pro gangstery a dealery drog. Mnozí lidé z mého okolí dokonce tvrdí, že se ani nejedná o hudbu, ale pouze o parodii na hudbu, protože, jak jsem slyšel především u starší generace, interpreti nejsou zpěváci. Ano, je pravda, že většina interpretů hip hopu nemá pěvecký talent, ani se však za zpěváky nepovažují, na druhou stranu i mezi slavnými zpěváky najdeme ty, kteří naživo zpívat neumí a jsou známí především díky moderní technice. Podle mého mínění najdeme kvalitní i nekvalitní hudbu ve všech žánrech, ne každá populární hudba bývá kvalitní. Dále jsem slyšel, že hip hopeři nosí směšné vytahané oblečení, malují po zdech, berou drogy, a tím podle mého úsudku všechny nespravedlivě „hází do jednoho pytle“. Předsudky zřejmě souvisí s tím, kde a za jakých podmínek celá tato subkultura vznikla, i tím se budu ve své práci zabývat. Tento styl vznikl v poměrně nedávné době, a tím si vysvětluji, proč hip hop poslouchají především mladí lidé a starší generace k němu teprve hledá cestu.

Pojmem hip hop neoznačujeme pouze konkrétní hudební žánr, jak si většina lidí představuje, ale jedná se o celou subkulturu, která zahrnuje vlastní životní styl, určité názory, určitou image, chování, hodnoty a především čtyři základní elementy: 1. hudební projev -Djing (discjockey), 2. ústní hudební projev - MCing (master of ceremonies) neboli rap (rhythmic american poetry, rhythm and poetry), 3. výtvarný projev - graffiti, 4. taneční projev breakdance, někdy se můžeme setkat i s 5. základním elementem beatboxem - hudebním projevem vytvářeným ústy. Toto vše tvoří celek zvaný hip hop. Pokud se na jednotlivé elementy podíváme důkladněji, zjistíme, že obsahuje základní umělecké prvky. Hiphopovou subkulturu můžeme tedy s klidem představit jako umělecké hnutí mládeže.¹

¹ Při vysvětlení základních pojmů a seznámení s tématem jsem použil vlastní znalosti a vypsals fakta z knih

Ve své bakalářské práci se zabývám problematikou subkultury hip hop se zaměřením na východní Čechy. Pokusím se popsat okolnosti vzniku ve Spojených státech, co vše tento fenomén znamená, z čeho se skládá, jak se rozšířil po světě, kdy pronikl do Čech i na Slovensko a jakým způsobem se stal jednou z nejoblíbenějších subkultur mládeže na našem území.

V naší republice se jednotlivé subkultury rozšířily až poměrně nedávno, po roce 1989. Předtím vše, co se odlišovalo od zdejšího režimu, budilo nedůvěru. S porevoluční změnou se během devadesátých let u nás otevřely hranice nejrůznějším subkulturám přicházejícím ze zahraničí. Od této chvíle si každý mohl vybrat, jak bude trávit volný čas, ke které subkultuře patřit, co vyznávat beze strachu, že bude za svůj názor stíhán. Na druhou stranu, ve společnosti stále panují předsudky vůči jednotlivým subkulturám kvůli zkresleným faktům a obavám z neznámého, a to především u té starší generace, jak jsem se již zmínil.

V teoretické části práce se pokusím přiblížit širší veřejnosti čtenářů obecný pojem kultura a definuji pojem subkultura. Pro lepší pochopení jsou v mé práci vysvětleny i jednotlivé dílčí pojmy a základní formy hip hopu. Součástí této části je také historie, vývoj, charakteristika a definice hip hopové subkultury. Praktická část obsahuje kvalitativní metodu výzkumu, kdy se pracuje s menším výzkumným vzorkem, aby mi pomohl se hloubkově zaměřit do problematiky. Pomocí rozhovorů s jednotlivými interprety hudebního a tanečního stylu hip hop zmapuji, do jaké míry hip hop ovlivňuje jejich každodenní život. Protože výzkum je prováděn na východu Čech s amatérskými osobnostmi, pomocí sběru jednotlivých dat jsem podrobněji nahlédl do světa členů hip hopové kultury a mimo jiné jsem zjistil, jak obtížné je mezi členy subkultury „zapadnout“, jak moc jsou ovlivněni jednotlivými elementy hip hopu atd. Pro svou práci jsem si zvolil jako hlavní otázku, do jaké míry a jakým způsobem tato hudební subkultura ovlivňuje amatérského interpreta hip hopu, jeho smýšlení a každodenní život.

TEORETICKÁ ČÁST

1. Subkultura hip hop

Hiphopová subkultura zahrnuje mnoho aspektů, a proto není úplně jednoduché ji definovat. Obecně lze ale hovořit o dvou nejpoužívanějších definicích tohoto pojmu, kdy na jedné straně je takto označován konkrétní hudební žánr, jedná se tedy o druh hudby, a na straně druhé je tímto pojmem označována celá subkultura, což zahrnuje životní styl, image, názory, chování, hodnoty atd. a především všechny jednotlivé elementy, které tvoří celek zvaný hip hop. Hip hopová kultura se tedy skládá z následujících elementů: rap, Djing, breakdance a graffiti. Samotný hip hop vznikl v polovině sedmdesátých let v newyorském Bronxu a stal se vyjadřovacím prostředkem místní černošské komunity. Základním znakem hiphopové hudby byla recitace na instrumentální rytm a bluesový nebo funkový podklad, který vznikal pomocí gramofonů a mixážních pultů.²

1.1. Pojem subkultura

Než se začnu zabývat hip hopem jako městskou subkulturou mládeže, objasním, co pojem subkultura obecně znamená. Sociologie používá termín subkultura k vymezení souboru specifických norem, hodnot, vzorců chování a životního stylu. Pojem se vztahuje také na specifickou skupinu, která je tvůrcem a nositelem zvláštních odlišných norem a hodnot, i když se podílí na dominantní kultuře a fungování širšího společenství.³

Slovo subkultura se skládá z předpony sub, která označuje rozdílný a osobitý způsob života od většinové společnosti, a slova kultura, které v tomto případě označuje celkový způsob života. Subkultura je tedy tvořena jedinci, kteří mají společné hodnoty, zájmy a normy, které jsou odlišné od většinové, neboli mainstreamové společnosti, pro kterou mohou být tyto hodnoty, zájmy a normy ve většině případů nesrozumitelné až neakceptovatelné. Předponu sub je také možno přeložit jako „pod“, což lze chápat jako prostor, který se nachází v temném zákoutí mimo hlavní sociální společnost. Subkultura je tedy „pod“ hlavní mainstreamovou kulturou a snaží se vůči ní klást jistý odpor, či si vydobýt svou pozici. Obecně se dá říci, že jedince vybrané

² HRABALIK, Petr, Rap a hip hopová kultura, [online]. 1996–2016

³ PETRUSEK, Miloslav, MAŘÍKOVÁ, Hana a VODÁKOVÁ, Alena. *Velký sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3.

subkultury spojují stejné názory, záliby, postoje, hodnoty, symboly a styly, prostřednictvím kterých vyjadřují symbolický odpor vůči většinové společnosti. Členové subkultur využívají materiálního zboží, kreativity, znaků a postojů k vytváření nových identit.⁴

Termín subkultura je používán za předpokladu, že vzorce chování určité kultury jsou specifické a výrazně se liší od většinové kultury. Tento termín tedy postihuje jednotlivé zvláštnosti kulturních prvků, které jsou typické pro menší, vyhraněné skupiny, jež se na základě jednotlivých zvláštností odlišují od ostatních skupin či kultur v daném prostoru. Odlišnost a vymezení se proti hlavnímu proudu je velice individuální a pohyblivý faktor, který je závislý především na věku jedinců uvnitř subkultur, náboženství, povolání, národnosti, rase, sociálním postavení, sociálním statusu, zájmech, názorech, vzdělání atd. Na základě těchto a mnohých dalších pohyblivých faktorů mohou být subkultury vůči hlavní tzv. mainstreamové kultuře či společnosti vymezeny pouze minimální odlišností na straně jedné, ale na straně druhé mohou být až v naprosté opozici, která svou protichůdností může mít za následek napětí a konflikty ve společnosti. Pro subkulturu je dále charakteristické, že umožňuje svým členům vysokou toleranci v chování, které by bylo ve většinové společnosti považováno za deviantní, či za společensky nepřijatelné. Subkultura je tedy prostředím, kde se daní jedinci mohou chovat „jinak“, než jim povoluje většinová společnost a mají zde samozřejmě také určité společenské statusy a role, které určují jejich pozici v dané subkultuře. Subkultura tedy naplňuje primární potřebu někam patřit a mít někde svoji pozici. Subkultura tedy sdružuje jedince se společnými specifickými problémy a výsledkem tohoto sdružení se stává vlastní a jedinečný pohled na sociální realitu.⁵

Z hlediska typologie lze subkultury členit dle různých parametrů, obecně lze subkultury rozčlenit například na základě věku, povolání, náboženství, původu, národnosti, etnika, rasy, sociální pozice, zájmů atd. Dalšími kritérii pro rozdělení jednotlivých subkultur mohou být rozšířenost (zahrnuje existenci subkultur a jejich rozšíření v daném místě), jednotnost (označuje, jak moc jsou dané subkultury jednotné, či nejednotné), politická angažovanost (značí do jaké míry se subkultury politicky angažují), společenská přijatelnost, společenská angažovanost (vyjadřuje poměr, jak se subkultury angažují ve společnosti), vztah k násilí

⁴ BARKER, Chris. *Slovník kulturních studií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 206 s. ISBN 80-7367-099-2.

⁵ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

(rozděluje subkultury na násilné a pacifistické), vztah k užívání drog (rozštěpuje subkultury na jejich příznivce a odpůrce).⁶

1.1.1. Pojem kultura

Pojem kultura má nespočet definic, je to slovo mnohoznačné, a proto bude obtížné ho definovat. Přesto se pokusím toto slovo vysvětlit z (podle mě) nejvhodnějšího pohledu, k tomu jsem použil i několik citací z odborných knih.

Slovu kultura původně předcházelo slovo coulter, které svým významem označovalo radlici od pluhu. Z toho můžeme odvodit, že tento pojem souvisí s cílevědomou lidskou prací, kultivací a obděláváním. Kdybychom se zaměřili na latinský kořen slova kultura, tak zjistíme, že se jedná o pojem colere, což v překladu také zahrnuje kultivaci, obydlování či ochranu. Pojem colere procházel v historii určitým vývojem a z latinského pojmu cultus se dostává až k pojmu kult, který je známým náboženským termínem. Z tohoto textu je tedy zcela zjevné, že slovo kultura se v historickém kontextu vyvíjelo a zaznamenalo ve svém vývoji určitý progres.⁷

„Z významu slova kultura je tedy patrné, že cokoliv je kulturní, je možné na základě lidského působení změnit a přetvářet. Kultura je tedy na pomezí evoluce, která je přírodní, spontánní a revoluce, která je naopak umělá. Samotná kultura nám ukazuje jisté souvislosti mezi přírodním a duchovním světem a formuje naši společnost na základě kultivace, která z nás vytváří humanitní občany.“⁸

„Kultura je souhrnné označení pro všechno, čím se člověk odlišuje od zvířete. Je to soubor činností a výtvorů těchto činností, které lidem umožňují přežít v přírodním prostředí, spolu se souborem věr a představ, které tomuto přežití chtějí dát smysl. Schopnost tvořit kulturu kompenzuje orgánovou a instinktivní nevybavenost člověka pro život v přírodním prostředí. Díky kultuře jsou lidé schopni vyrovnávat se s tlaky přírody nikoli přizpůsobováním svého vlastního organismu, nýbrž modifikací svého prostředí. Základní předpoklady pro kulturní

⁶ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

⁷ EAGLETON, Terry. *Idea kultury*. Překlad Jan Balabán. Vyd. 1. Brno: Host, 2001. 152 s. Studium; sv. 7. ISBN 80-7294-026-0.

⁸ EAGLETON, Terry. *Idea kultury*. Překlad Jan Balabán. Vyd. 1. Brno: Host, 2001. 152 s. Studium; sv. 7. ISBN 80-7294-026-0.

přeměnu prostředí spočívají ve schopnosti pracovat v koordinaci s druhými lidmi, jež je u člověka zajišťována zvládnutím komunikace prostřednictvím symbolů.“⁹

„Kultury jsou výsledkem lidské činnosti a myšlení, jsou vytvořeny člověkem. Kultura a její symboly nejsou dány Bohem, ani přírodou, jsou umělé, vymyšlené lidmi a měnitelné. Kultura je celistvý systém významů, hodnot a společenských norem, kterými se řídí členové dané společnosti a které prostřednictvím socializace předávají dalším generacím.“¹⁰

„To co odlišuje lidi od zvířat, je kultura.“ Friedrich Wilhelm Ostwald¹¹

„Kultura je souhrnný název pro všechny modely chování, jež jsou společensky osvojovány a společensky předávány prostřednictvím symbolů, včetně takových fenoménů, jako jsou jazyk, výroba nástrojů, průmysl, umění, věda, zákonodárství, vláda, morálka a náboženství. Podstatnou součástí kultury je třeba hledat ve vzorcích, jež jsou zakotveny ve společenských tradicích skupiny, tj. ve znalostech, představách, ve víře, hodnotách, normách a citech, jež ve skupině dominují.“ Charles Abram Ellwood¹²

Kultura je tedy souhrn materiálních a duchovních hodnot vytvořených lidmi během celého historického vývoje. Cílem kultury je pěstovat a zušlechťovat, vychovávat a vzdělávat, tedy kultivovat (latinsky pěstovat). Obecně můžeme kulturu popsat jako naučený vzorec chování, který se skládá z tradic, přesvědčení, hodnot, norem, významů a symbolů. Kultura se předává z jedné generace na další a její členové se ztotožňují.¹³

1.2. Teorie subkultur

V této podkapitole se věnuji historickému vývoji teorií subkultur a přiblížím jednotlivé výzkumy jednotlivých subkultur. První výzkumy zkoumání subkultur na akademické půdě připisujeme Chicagské škole v první polovině dvacátého století. Do popředí zájmu se zde dostává zejména problematika sociálních deviací, jakožto chování, které je v rozporu se

⁹ KELLER, Jan. *Úvod do sociologie*. 5. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. 204 s. Studijní texty; sv. 2. ISBN 80-86429-39-3.

¹⁰ MURPHY, Robert Francis. *Úvod do kulturní a sociální antropologie*. Překlad Hana Červinková. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. 268 s. Studijní texty; sv. 15. ISBN 80-86429-25-3.

¹¹ SOUKUP, Václav. *Antropologie: teorie člověka a kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

¹² SOUKUP, Václav. *Antropologie: teorie člověka a kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

¹³ SOUKUP, Václav. *Antropologie: teorie člověka a kultury*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8

společenskou normou. Nutno podotknout, že členství v subkultuře bylo v té době bráno jako jistý druh sociální deviace. Následně dosáhlo velkého rozmachu birminghamské Centrum pro současná kulturní studia.¹⁴

Každá výzkumná škola si vybrala určité typické subkulturní skupiny, na kterých demonstrovala své teorie. Zatímco Chicagská škola zviditelnila tuláky, vagabundy a lidi na okraji společnosti, birminghamské Centrum kulturních studií si za příklady zvolilo příslušníky subkultur skinheads, punk a mods. Post-subkulturní teorie se odvíjejí především od fenoménu taneční kultury. Na historii samotných subkultur a jejich akademického zkoumání můžeme sledovat proměny samotného konceptu subkultura, jak s ním bylo zacházeno a z jakých důvodů je stále považován za relevantní.¹⁵

1.2.1. Chicagská škola

Jednalo se o první sociologický směr, jenž se zaměřil na subkultury, které byly v té době chápány jako skupiny lidí, které jsou mimo hlavní směr, či tvoří jakousi podtřídu. Chicagská škola tyto subkultury zkoumala zevnitř, což přineslo zcela nový pohled, protože nebyly zkoumány z pohledu většinové společnosti, tedy s jistými předsudky. Představitelé tohoto směru využívali zejména metodu zúčastněného pozorování a využívali zde mikro přístup. Dokázali tak efektivně a zcela autenticky vyjádřit co se v daných subkulturách děje a jak fungují.¹⁶

Metodou výzkumů se stalo zúčastněné pozorování a pozornost byla kladena na procesy, tradice, postoje, chování, stanoviska a zvyky. Představitelé Chicagské školy považovali prostředí města za „výzkumnou laboratoř“, kde mohou pozorovat a analyzovat procesy každodenního života. Chicago bylo v té době plné přistěhovalců, populace se velice rychle rozrůstala a rovněž se i zvyšovala kriminalita. Jednotlivé výzkumy přinesly důkazy o různorodých sociálně-ekologických oblastech ve městě, které byly charakteristické jinými

¹⁴ LOJDOVÁ, Kateřina. *Zvol si mou cestu!: edukační aktivity subkultury freeganů ve veřejném prostoru*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 132 s. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica, č. 425. ISBN 978-80-210-7478-1. Dostupné také z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/132936>.

¹⁵ KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

¹⁶ KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

pravidly chování, normami a hodnotami, z čehož pramenilo odlišné chování, které mohlo být vnímáno jako deviantní. Do popředí vědeckého výzkumu se dostalo téma mládežnických gangů a bylo zjištěno, že členství v gangu jedincům plní náhradní funkci v uspokojování potřeb.¹⁷

Delikventní skupiny a gangy tedy vznikají na základě neschopnosti se adaptovat k prostředí, ke kterému nejsou socializováni. Na základě interaktivních procesů mezi jedinci uvnitř takto vytvořené subkultury vznikají homogenní normativní systémy, které se liší od společensky uznávaných norem. Deviantní chování je podle těchto teorií způsob řešením kulturně podmíněných adaptačních problémů jedinců či skupin. Z výzkumu je patrné, že subkultura gangů není primárně zaměřená na zisk majetku, protože krádeže nejsou motivovány ekonomicky, nýbrž se jedná o vandalismus (ničení symbolů střední třídy atd.). Dále je pro gangy charakteristická zlomyslnost, nenávisť a popírání respektovaných hodnot. Gangy preferují příjemné prožitky a ty nepříjemné prožitky a skutečnosti odsouvají. Jejich činnosti a aktivity jsou velice všestranné a proměnlivé a základní hodnotou je loajalita vůči ostatním členům. Závěrem je nespojovat automaticky subkulturu se sociální třídou, protože tomu ne vždy tak je. Slabší stránkou těchto studií ovšem je jejich nemožnost generalizace a obecnosti pro ostatní vznikající skupiny v jiných městech.¹⁸

1.2.2. Birminghamské centrum

Od šedesátých let dvacátého století dominovala ve zkoumání problematiky tzv. Birminghamská škola. Birminghamské Centrum pro současné kulturní studia (Centre for Contemporary Cultural Studies – CCCS) vzniklo v roce 1964 na britské univerzitě v Birminghamu a svou činností navázalo na Chicagskou školu. Vznikl z potřeb orientace v nových subkulturách mládeže, které zažívaly rozkvět po druhé světové válce. Stejně jako u Chicagské školy je také u CCCS pozornost věnována problematice delikventního chování ve vztahu k subkulturám. Metodami ve výzkumu subkultur jsou zúčastněné pozorování, statistika a kvantitativní přístupy. V úvodu studií subkultur vstupovali výzkumníci do jednotlivých městských částí, kde pozorovali vybrané subkultury a snažili se jim porozumět skrze výše zmíněné pozorování a také skrze rozhovory. Postupem času tato studie dostala formálnější rozměr a výzkumníci vyplňovali protokoly, které byly definovány určitými pravidly. Mezi nejznámějšího

¹⁷ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

¹⁸ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

představitel Birminghamského centra patří Dick Hebdige, který svůj etnografický výzkum zaměřuje na subkultury teds, punks, mods, rastas a ukazuje zde nový aspekt ve vztahu k subkulturám, kterým jsou média. Všimá si, jakým způsobem pracují média s informacemi o subkulturách, kdy je zde evidentní pohyb od fascinace k pohoršení. Například jsou zde fascinující články o módě vybrané subkultury v módním katalogu a ta samá subkultura je v jiném článku zatracována na základě vytváření sociálních problémů ve společnosti.¹⁹

Teoretici Birminghamské školy se zabývali jevy, které mládež oproti dřívější době velmi zajímaly např. móda, účesy, styly, film. Hlavním zájmem terénních pracovníků byly souvislosti mezi mládeží a výrobci produktů pro mládež, mládeží a jejich jazykem, mládeží a drogovou závislostí apod. S mládežnickými subkulturami byla srovnávána kultura rodičů a kultura dominantní. Kulturní studia se postupně rozšířila v celosvětovém měřítku. Výzkum subkultur se zaměřoval na tzv. „brikoláž“, neboli vznik něčeho „nového“ na základě přeskupení a propojení spolu původně nesouvisejícího, např. propojení spolu zdánlivě nesouvisejících prvků oblékání a hudby umožnil vznik módy některých soudobých subkultur. Významnou skutečností byly změny v poválečné britské společnosti, jež způsobily úpadek „working class“. Za tímto úpadkem podle autorů Birminghamské školy (D. Hebdidge) stála role masových médií, vzdělávací a pracovní změny či změny v trávení volného času. Subkultury byly pak stavěny do souvislosti se sociálním zařazením a chápány jako kolektivní reakce odporu vůči hegemonní kultuře.²⁰

1.2.3. Post-subkulturní teorie

Devadesátá léta přinesla mnoho změn zejména v markantním nárůstu nových subkultur, které byly mnohdy nejednotné v oblasti společenských tříd, hudebního stylu či reakcí na společnost. Toto období tedy přineslo nové označení a konkrétně se jedná o post-subkulturní éru, která sice částečně může vycházet z prací CCCS, avšak je nutné reflektovat aktuální sociální, politickou a ekonomickou situaci na základě nových studií. Post-subkulturní teorie se tedy snaží do problematiky subkultur vnést postmoderní pohled, protože se mění role médií, pozornost je přenášena na taneční scénu, hackery, sběratele tenisek, nehippies, motorkáře, hipstery a

¹⁹ LOJDOVÁ, Kateřina. *Zvol si mou cestu!: edukační aktivity subkultury freeganů ve veřejném prostoru*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 132 s. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica, č. 425. ISBN 978-80-210-7478-1. Dostupné také z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/132936>.

²⁰ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

mnoho dalších nových subkultur 21. století, které mnohdy není vůbec snadné popsat a přesně definovat, protože se mohou vzájemně prolínat.²¹

Muggleton používá termín post-subkultura, který je odvozen od názvu postmoderní společnosti. Hovoří o stylu v souvislostech vzhledu a nikoliv hlubších významů, což z velké části připisuje médiím, protože ty společnosti dávají na výběr z nepřeberného množství stylů, které pro svou komerci už nikdy nemohou být čistým originálem, ale jenom pouhým revivalem. Tato situace má za následek, že jedinec si zkrátka vybere styl, který se mu zrovna líbí a takto se může libovolně pohybovat od stylu ke stylu, dle jeho aktuálních požadavků a tužeb.²²

Postmoderní doba je zkrátka charakteristická svou individualitou, konzumem a potřebou odlišnosti. Hranice mezi subkulturami jsou tedy nepatrné a v některých případech zde už žádné hranice, které by vymezovaly jednotlivé subkultury, nejsou. Charakteristickým znakem doby je také velká roztržitost stylů, která má za svůj následek zaměřování se na image a módní trendy, a nikoliv na hodnoty, jak tomu bylo doposud. Z tohoto důvodu již není možné na základě oblečení a image o jedinci cokoliv bližšího zjistit.²³

²¹ LOJDOVÁ, Kateřina. *Zvol si mou cestu!: edukační aktivity subkultury freeganů ve veřejném prostoru*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 132 s. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica, č. 425. ISBN 978-80-210-7478-1. Dostupné také z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/132936>.

²² KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

²³ SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

2. Vznik a vývoj subkultury hip hop

Hiphopová subkultura zahrnuje mnoho aspektů, a proto není úplně jednoduché ji definovat. Obecně lze ale hovořit o dvou nejpoužívanějších definicích tohoto pojmu, kdy na jedné straně je takto označován konkrétní hudební žánr, jedná se tedy o druh hudby, a na straně druhé je tímto pojmem označována celá subkultura, což zahrnuje životní styl, image, názory, chování, hodnoty atd. a především všechny jednotlivé elementy, které tvoří celek zvaný hip hop. Hip hopová kultura se tedy skládá z následujících elementů: rap, Djing, breakdance a graffiti. Samotný hip hop vznikl v polovině sedmdesátých let v newyorském Bronxu a stal se vyjadřovacím prostředkem místní černošské komunity. Základním znakem hiphopové hudby byla recitace na instrumentální rytm a bluesový nebo funkový podklad, který vznikal pomocí gramofonů a mixážních pultů.²⁴

2.1. Počátky rapu

V této podkapitole bych rád poukázal na to, kde má rap svůj původ a přiblížil hudební a kulturní trendy, které měly vliv na vznik a vývoj hip hopu.

Jednotlivé hudební žánry afroamerické hudby se vyvíjely a vzájemně se ovlivňovaly již od dvacátých let minulého století. Hip hop je považován za jeden z posledních hudebních proudů black music, který se vyvinul teprve na konci šedesátých let. Do podvědomí veřejnosti se pak dostal v letech sedmdesátých. Kultura afroamerické komunity, která vzešla z ulic amerických velkoměst, významně ovlivnila životní filozofii a svět moderní hudby konce dvacátého století. V osmdesátých letech, kdy rap ovládá hudební průmysl, je hip hop již chápán jako kultura, která zahrnuje veškeré aspekty umění, které pochází z pouličního životního stylu. Původ rapu se váže k africké ústní tradici. První náznaky se objevily u profesionálních zpěváků – vypravěčů, kteří pocházeli ze západní Afriky a vystupovali pod názvem Griots. Počátky rap music v USA ovlivnila výrazně hudba, která pochází z Jamajky (reggae). Jamajští DJové doprovázeli hudbu mluveným slovem a jednoduchými slogany a povzbuzovali tak tanečníky. Výkřiky do hudby pak lze považovat za hlavní rys této hudby, jde o tzv. „toasting“. Jednou z prvních hvězd „toastingu“ byl Jamajčan U Roy. Toasting a rapová hudba mají několik společných prvků. Oba styly jsou založené na předebraném zvuku, na silném beatu, americký rap na hard funkovém podkladu, zatímco jamajský toasting na jamajských rytmech. V obou

²⁴ HRABALIK, Petr, Rap a hip hopová kultura, [online].

stylech rappeři nebo toasteři pronášejí své texty do rytmu hudby. Ve své podstatě jsou si tedy velmi podobné. Jamajské reggae bylo doprovázeno tancem, který nazývali „blues dance“. Tento taneční styl byl nedílnou součástí jamů, které se pořádaly v prostorných halách či přímo pod širým nebem. Jamajská hudba přímo ovlivnila R'n'B v USA.²⁵

2.2. Historie a vývoj hip hopové subkultury

Hip hop vznikl v newyorském Bronxu začátkem 70.- let 20. století a stal se vyjadřovacím prostředkem místní černošské komunity jako reakce na společenské odcizení, zkušenost s nezaměstnaností, s policejní diskriminací nebo izolací ekonomickou i společenskou. Hip hopová kultura vznikala v tamějších černošských ghettech spojením jamajských, amerických a latinsko-amerických vlivů. Za otce hip hopu je považován Clive Campbell alias DJ Cool Herc. Popularita hip hopu rostla a na scéně se objevovali stále noví DJové. Časem se k nim přidávali i MC tvůrci, a tím vznikali první hudební skupiny této subkultury. Jejich hudba i jejich styl se však ještě výrazně lišil od dnešního hip hopu. Od 80. let se o skupiny začaly zajímat komerční firmy, které se chtěly přes jednotlivé interprety zviditelnit. K hip hopu patří také určité vyjadřování pomocí stylizovaného oblékání – volné triko, volné kalhoty, čepice s rovným kšiltlem (tento styl vychází z vězeňského stylu oblékání), specifický jazyk a gesta vyvinutá právě z městských pouličních kultur. Žádná jiná subkultura se nedokázala tak rychle rozšířit do celého světa jako tato.²⁶

2.3. Jednotlivé elementy hip hopu

Hip hop je životní styl s rozvinutou a pestrou kulturou, s vlastním jazykem, stylem oblékání, specifickou hudbou a myšlením, který se neustále vyvíjí. Opírá se o čtyři základní pilíře: mc-ing (rapping), dj-ing, graffiti (writing, aerosol art), b-boying (breaking). Můžeme říci, že mc-ing a dj-ing představují hudební složku kultury, graffiti výtvarnou a breaking taneční, pohybovou.²⁷

²⁵ FIEDLER, Martin. *Hip hop forever*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN 80-85783-41-X.

²⁶ KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

²⁷ KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

2.3.1. Rap

Slovo „rap“ znamená mluvit, mnohdy dokonce nekontrolovatelně blábolit pod vlivem drogy. V dnešním smyslu tak označujeme rytmickou, skandovanou recitaci do funkového základu. Z reproduktorů zní výrazný spodek bicích, důrazné jsou basy, syntezátory a zvukové efekty, do nichž jeden nebo více interpretů rytmicky vykřikují slogany a často i epikou nabitý příběh.²⁸

Rap je spontánně vzniklé lidové umění, které neuznává žádná pravidla moderní vědy nebo gramofonového průmyslu. Je prostředkem vyjádření afroamerické komunity z městských aglomerací. Hip hopová hudba vypovídá o životě ve velkoměstech současné Ameriky. Umělci, kteří vyrostli na ulici, rapují o osobních zkušenostech, sociálním postavení ve společnosti, životním stylu. Rapují o tom, jak získat respekt a uznání, o válkách gangů, o drogách, násilí a sexu. Hudba americké černošské komunity odráží politické, sociální i ekonomické podmínky tehdejší doby. Texty songů většinou vypovídaly o životě černošských ghett na předměstích. Čím tvrdší a agresivnější obsah, tím byli rappeři respektovanější, což mělo samozřejmě i pozitivní vliv na jejich popularitu, na čemž v 80. letech začal vydělávat hudební průmysl.²⁹

2.3.2. DJ-ing

Discjockey neboli DJ je osoba, která vybírá a pouští předem připravenou hudbu určenou pro veřejnou produkci. Poprvé se tento termín vyskytl v souvislosti s rozhlasovým vysíláním, kdy komentátoři uváděli a přehrávali populární hudbu z gramofonových desek (gramofonové desky se označují v angličtině slovem disc).³⁰

2.3.3. Graffiti

Graffiti je v obecném smyslu druh výtvarného projevu ve veřejném prostoru vyjádřený technikou nanášení barev ve formě spreje nebo fixy, případně se používá technika škrábání či leptání. Vychází z původního řeckého slova grafein, tedy psát. Z historického hlediska lze za výtvarnou práci ve veřejném prostoru považovati jeskynní malby v pravěku. V dějinách starověku je graffiti přítomno také v Římském impériu, dodnes se zachovaly např. v Pompejích.

²⁸FIEDLER, Martin. *Hip hop forever*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN 80-85783-41-X.

²⁹FIEDLER, Martin. *Hip hop forever*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN 80-85783-41-X.

³⁰HORÁK, Marek a ŠTASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

Ze starověkého Egypta se dochovalo anonymní škrábání do omítek v podobě nadávek, vyznání lásky nebo upoutávky na nevěstinec.³¹

2.3.4. Breakdance

Breakdance, také známý jako breaking nebo b-boying či b-girling, je bezkontaktní akrobatický druh tance nazývaný street dance, tedy pouliční tanec. Breakdance se vyvinul mezi afroamerickou mládeží v jižním Bronxu v New Yorku a v Los Angeles na začátku 70. let 20. století.³²

³¹ HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

³² HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

3. Subkultura hip hop v České republice

Do Čech hip hop zpočátku pronikal spíše z jeho výtvarné stránky. První zmínky o hip hopu na našem území můžeme datovat do 80. let 20. století po Sametové revoluci, kdy mladí lidé začali cestovat po Evropě, dostali se do Berlína, který byl v tu dobu jedním z míst s nejhojněji vyskytujícími se graffiti a to postupně přinášeli také sem.

Za praotce českého rapu je pokládán Lesík Hajdovský, který se svou rapovou skupinou Manželé složil velmi známou skladbu Jižák, ta vyšla na jejich prvním albu Kamufláž roku 1984 a opět ji v roce 1994 použila a nahrála pražská skupina PSH (Peneři strýčka Homeboye). Ta dnes spolu s WWW patří mezi průkopníky hip hopu v Čechách. V devadesátých letech se stala mediálně známá hudební skupina Chaozz, která s písněmi Policieéé, Svišti na golfovém hřišti a Vodopády prorazila až na přední místa českých hitparád a jejich tvorba se dostala i za hranice našeho území, úspěch sklízela i na Slovensku, dnes již tato velmi komerční skupina neexistuje. První nekomerční deska se nazývá Repertoár skupiny PSH a byla vydána roku 2001. Tím se odstartovala tvorba dalších hip hopových desek. DJ Smogg a romský raper Gipsy roku 2000 založili skupinu Syndrom Snopp. Ve své tvorbě se zabývali bojem proti fašismu a rasismu, proti konzumaci drog, nadměrnému kouření marihuany apod, Roku 2005 přišel Gipsy s projektem Gipsy.cz, který spojuje rap s tradiční romskou hudbou. Roku 2006 získala tato kapela ocenění „objev roku“ udílené akademií populární hudby Anděl a roku 2009 tato kapela reprezentovala Českou republiku na mezinárodní soutěži Eurosong.³³

K rozšíření hip hopové kultury v Čechách došlo roku 2001 založením hip hopového časopisu Bbarák. Autoři časopisu mimo jiné od roku 2002 pořádají náš nejznámější hip hopový třídní festival Hip hop kemp, který se prvně konal roku 2002 na Cihelně v Pardubicích, na další roky byl přesunut do Hradce Králové. Spolu s německým festivalem Splash dnes patří k největším hiphopovým festivalům v Evropě. Po roce 2005 se u nás prosazuje nová éra hip hopu, tzv. gangsta rap. Známým představitelem tohoto směru je Marpo nebo Tafrob.³⁴

V roce 2004 vychází CD kontroverzních Supercrooo (Phat&Hack), které hudební vydavatelství nejprve odmítlo vydat pro obscénnost. Právě Supercrooo, PSH a label P.A.trick records lze považovat za hybnou sílu českého hip hopu. V roce 2005 nastupuje na scénu mnoho

³³ HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

³⁴ KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. *Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

dalších českých a moravských raperů, o kterých se dá říci, že nastartovali novou éru tzv. gangsta rapu. Mezi představitele patří především Marpo a Tafrob. V roce 2007 přichází na scénu velmi progresivní label Big Boss pod vedením Vladimira 518.³⁵

Do dnešní doby se již scéna stihla z Prahy rozšířit do celé republiky a funguje zde několik labelů a řada raperů, takže různorodost subkultury je značná. Vychází řada alb a experimentuje se i s dalšími hudebními styly. Hip hop má určitou pozici i na mainstreamové scéně, zároveň je také stále živý i underground. Spolu s komerčním úspěchem jde ruku v ruce rozvolnění subkultury, k níž se lidé často hlásí jen proto, že je to v současné době moderní a tím se hip hop stává mnohdy až masovou záležitostí. Ale i tak je v jádru, mezi lidmi, pro které subkultura není jen záležitostí aktuálního trendu, stále živý odkaz „otců zakladatelů“, jako jsou PSH, Indy & Wich, či Supercrooo - akcent na vlastní nezávislost a schopnost rozhodovat beze zbytku o vlastním produktu i projevu. Mezi významné rapové interprety nesporně patří i Indy a Wich, Naše věc, Pio Squad, Supercroo a spousta dalších.³⁶

„Termín hip hop prošel od devadesátých let neskutečnou evolucí, pomyslně obsah slova se plnil vším možným, a jak otesánek rostl, měnil se tvar, z malého underground polena se stalo obtulostlý monstrum. Cejtím jak u sebe, tak i u mnoha svých vrstevníků, že tohle slovo pro nás ztrácí kouzlo a šmrnc. Přivlastňovalo si ho příliš široký pole lidí, dobře se prodává mládeži a v povrchní rovině se dá výborně zneužít pro různorodé cíle. Naprosto drtivá většina lidí zná hip hop jen jako soustavu vnějších znaků, a to ještě většinou v podání imitátorů té reálné původní předlohy. Hip hop se vymkl kontrole, každé si s ním dělá, co chce, a pro jednotlivé interprety je čím dál tím těžší se s ním identifikovat.“³⁷

Český hip hop není tak poznamenaný diskriminací, násilím, městskými válkami jako ten původní americký.³⁸

³⁵ HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

³⁶ VLADIMIR 518 a VESELÝ, Karel. *Kmeny: [současné městské subkultury]*. 1. vyd. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2011. 517 s. ISBN 978-80-903973-2-3.

³⁷ VLADIMIR 518 a VESELÝ, Karel. *Kmeny: [současné městské subkultury]*. 1. vyd. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2011. 517 s. ISBN 978-80-903973-2-3.

³⁸ HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. *Bůh poslouchá rap*. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

4. Jazyk rapu

Jedním z fenoménů, kterým se odlišují příslušníci subkultury, je jazyk. Hip hop je velmi bohatý na specifická slova, kterým lidé stojící mimo subkulturu jen těžko rozumí. Jazyk patří v rapu mezi to nejdůležitější, žije svým vlastním životem, a jeho používání je tak jedním z indikátorů příslušníka subkultury. Má bohatší podobu než spisovný jazyk – do jeho arzenálu patří i dvojakost a rozmazávání významů. Vypadá jako běžný jazyk, ale ve skutečnosti jsou jeho pravé významy skryté.³⁹

Způsob, jakým autoři použijí jazyk, často rozhoduje o jejich celkovém úspěchu, či neúspěchu. Nejlépe je to vidět u freestylu, což je rapová improvizace. V této disciplíně se velmi často pořádají klání, označovaná jako battle, kde proti sobě stojí dva rappeři a rapují proti sobě. Cílem je protivníka originálně nebo vtipně urazit, či zesměšnit. Jednou z forem urážek jsou tzv. „the dozens“. Většinou se točily kolem základního motivu „Tvoje máma...“, k němuž soupeři přidávali různé vynalézavé urážlivé dodatky, jež si vyměňovali do té doby, kdy jeden z nich nedokázal reagovat.⁴⁰

Způsob, jakým autoři používali jazyk často rozhoduje o jejich celkovém úspěchu, či neúspěchu. Nejlépe je to vidět u freestylu, což je rapová improvizace. V této disciplíně se velmi často pořádají klání, označovaná jako battle, kde proti sobě stojí dva rappeři a rapují proti sobě. Cílem je protivníka originálně nebo vtipně urazit, či zesměšnit. Jednou z forem urážek jsou tzv. „the dozens“. Většinou se točily kolem základního motivu „Tvoje máma...“, k němuž soupeři přidávali různé vynalézavé urážlivé dodatky, jež si vyměňovali do té doby, kdy jeden z nich nedokázal reagovat.⁴¹

Ze slovních přestřelek dozens se vyvinuly boxerské souboje rapového freestyle nebo slovní bitky slam poetry. V obou slouží jazyk jako zbraň, ve freestyle mají urážky zasáhnout hrdost protivníka a v slam poetry jazyk slouží jako svérázná forma sebeprezentace a zdůraznění svých předností. Pod termínem Freestyle se ještě v osmdesátých letech rozuměl rap napsaný na volné téma, teprve před deseti lety začal existovat freestyle jako konfrontační volná improvizace na místě jak ji známe dnes (ačkoliv celá řada bitevních veršů je samozřejmě předem připravena). Časově omezený souboj rýmů, který může mít i více kol, není příliš odlišný od boxu, ostatně

³⁹ VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

⁴⁰ VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

⁴¹ VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

freestyle klání v Eminemově filmu 8 Mile (2002) byly snímány po vzoru vrcholných momentů boxerských klasik jako je Rocky nebo Zuřící býk.⁴²

⁴² VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

PRAKTICKÁ ČÁST

5. Metoda výzkumu

Ve druhé, tedy praktické části své bakalářské práce popisuji metodu sběru dat, zvolený typ výzkumu, výzkumný vzorek, realizaci výzkumu s výzkumnými otázkami, cíl výzkumu a na závěr představím výsledky, které z mého výzkumu vzešly.

Zvolil jsem si kvalitativní metodu výzkumu, kdy se pracuje s menším výzkumným vzorkem s hloubkovým zaměřením do problematiky, abych přesněji pochopil chování samotných členů a členek hip hopové subkultury.

Při kvalitativním výzkumu se výsledky nezjišťují pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. Kvalitativní výzkum se zabývá životem a vztahy lidí, specifickými a jedinečnými vzorci chování a prožívání v daném kontextu. *„Práce kvalitativního výzkumníka je přirovnávána k činnosti detektiva. Výzkumník vyhledává a analyzuje jakékoliv informace, které přispívají k osvětlení výzkumných otázek, provádí deduktivní a induktivní závěry.“* Jan Hendl⁴³

Zpráva z prováděného kvalitativního výzkumu obsahuje velmi detailní popis místa zkoumání, podrobné citace a úryvky z rozhovorů a poznámek, které si výzkumník pořizuje při práci v terénu. Data získaná z kvalitativního výzkumu tvoří přepisy terénních poznámek získané při pozorování a během rozhovorů, fotografie, audio a videozáznamy, deníky, osobní komentáře apod. *„Hlavním úkolem je objasnit, jak se lidé v daném prostředí a situaci dobírají pochopení toho, co se děje, proč jednají určitým způsobem a jak organizují své všednodenní aktivity a interakce.“* Jan Hendl. Výhodou kvalitativního výzkumu je hloubkové řešení a popis dané problematiky, neřešíme ji pouze povrchově, ale provádíme podrobnou komparaci případů.⁴⁴

Autoři výzkumných zpráv vycházejících z kvalitativního výzkumu používají ke sdělení často expresivní vyjádření, citace plné nespisovného jazyka a argotu, někdy též volí nestandardní prezentační postupy, jako jsou báseň či dramatizace, aby vyjádřili příběhy z terénu plné hustého popisu a intimního vhledu. Velmi obecně lze říci, že se dnes metodologové kloní k tomu názoru, že kvalitu v kvalitativním výzkumu zaručují dvě věci: zaprvé pečlivá práce v

⁴³ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

⁴⁴ HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

průběhu výzkumu a zadruhé korektní podoba výsledné výzkumné zprávy. Stále platí, že bez dodržování určitých pravidel se z vědy stává spekulativní fikce. Do procesu hledání a posuzování kvality se přitom nezapojují jen sami výzkumníci a autoři, zodpovědnost při posuzování kvality je také na samotných čtenářích. Pravdivost a platnost výzkumu je tedy vyjednávána, je spíše výsledkem konsenzu nad každou jednotlivou závěrečnou studií než aplikováním sady kritérií či položek ze sáhodlouhých seznamů základních požadavků. Empirické sdělení musí být podrobena kritice vědecké komunity, z čehož vyplývá, že produkce nových teorií nemůže být oddělena od způsobu, jakým jsou poznatky sdělovány komunitě čtenářů, kteří zpětně rozhodují o platnosti daného výzkumu. Vyprávění o zkoumané realitě je prostředkem k vytváření poznání o realitě, a proto nelze od sebe oddělit výzkum a publikaci výsledků, produkci a sdělování poznatků.⁴⁵

Během vlastního výzkumu jsem při schůzkách s jednotlivými interprety, kteří se v oblasti této subkultury pohybují delší dobu, sbíral informace o běžném životě hip hopera. Důraz kladu na formu interview, i když jsem měl předem připravený dotazník s otázkami především pro moje potřeby, abych nezapomněl, co bych chtěl konkrétně vědět. Nejprve jsem měl v úmyslu provádět výzkum s posluchači tohoto žánru, ale po konzultaci s panem PhDr. Tomášem Boukalem, PhD. jsem se rozhodl, že pro mou práci bude přínosnější výzkum přímo s producenty nebo interprety hip hopové hudby. Rozhodně bude pro mou práci i zajímavější být přímo u zdroje této zajímavé subkultury.

Zaměřil jsem se na oblast východních Čech, především Pardubicka. Schůzky s rapery jsem si domlouval přes sociální sítě instagram a facebook, přes přátele a známé a využil jsem i metodu tzv. sněhové koule, kdy mi rapeři sami doporučili dalšího. První rozhovor proběhl s interpretem, kterého znám již několik let z dob, kdy jsme byli spoluhráči v chrudimském fotbalovém týmu. Napsal jsem mu na facebook žádost o rozhovor k mé bakalářské práci. Souhlasil a jsem rád, že jsme měli možnost se sejit a dozvědět se, co nás zajímalo. S druhým respondentem jsem se sešel právě díky mému známému, který nám schůzku domluvil. Fosco Alma patří mezi známější rappery pocházející z východních Čech, nahrál tracky i s Benem Cristovaem, Sharlotou, Ezym a dalšími. Zkusil jsem ho zkontaktovat a on se ozval zpět. Dalšího

⁴⁵ ŠEĎOVÁ, Klára a ŠVAŘÍČEK Roman. Studie *Jak psát kvalitativně orientované výzkumné studie. Kvalita v kvalitativním výzkumu* <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/698/659>

interpreta, který mi odpověděl na mou žádost o rozhovor, mi doporučil vedoucí mé bakalářské práce pan PhDr. Tomáš Boukal, PhD.

Místo a čas schůzky jsem nechal vybrat respondenty, aby měli k našemu rozhovoru jim příjemné prostředí. Na schůzce jsem se jich nejdříve zeptal, kolik jim je let, jestli požadují anonymitu a poté jsem od nich získal souhlas s nahráváním. Všichni mi dali souhlas ke zveřejnění jejich jména. Pokládal jsem otázky a respondent odpovídal, občas jsem položil doplňující otázku. Po zodpovězení mého dotazníku nám vždy zbyla chvilka času na popovídání si o hip hopu obecně, poté jsme se rozloučili. Někteří mi poradili i tematickou literaturu a internetové stránky, kde bych našel další informace. Domluvili jsme se, že pokud budu potřebovat ještě s něčím pomoci, mohu je znovu kontaktovat.

Z mého pohledu musím říci, že jsem byl s průběhem rozhovorů velmi spokojený. Většinou jsem se s respondenty scházel na veřejných tišších místech, jako jsou parky, knihovny nebo například i na sportovištích. Musím zmínit i zkušenost, kdy mě jeden respondent pozval do jejich nahrávacího studia, kde jsem měl možnost vidět, jak to vypadá a seznámit se blíže s jejich pracovním prostředím, což bylo pro mne samotného velmi obohacující. S některými rappery jsem se sešel tzv. napůl cesty, a to v našem krajském městě Pardubice. Za některými jsem dojel do jejich místa bydliště, tudíž jsem navštívil třeba město Skuteč, Chlumeck nad Cidlinou nebo Kolín.

Musím vyzdvihnout přístup všech dotazovaných osob. Jak jsem očekával, tak s vyjadřováním neměli respondenti žádný problém, tedy pokud opomineme občas nespisovnou mluvu, která však s touto subkulturou poněkud souvisí. Myslím si, že hlavně v souvislosti mého velkého zájmu o toto téma, mi respondenti odpovídali naprosto otevřeně. Nevadilo jim, pokud jsem pokládal více doplňujících otázek. Musím ocenit fakt, že si respondenti vyhranili dostatek času pro náš rozhovor, tudíž nenastala situace, že bychom museli spěchat a být ve stresu kvůli časové tísní. Několikrát jsme se dokonce i zapovídali o jiných souvisejících tématech. Byl jsem potěšen, že stejně jako já vnímali, že jsou rozhovory pro mne důležité a nebrali je na lehkou váhu, z čehož jsem měl trochu strach. Vše probíhalo v naprosto pohodové atmosféře.

Co se týče mého postavení, musím říci, že jsem na tvorbu těšil a byl jsem v očekávání, co se dozvím. Před rozhovory jsem se cítil jako zapálený fanoušek, poté jsem se stal mnohem více zasvěceným a více zapálenějším do této problematiky. Respondenti byli nadšení z mých znalostí z jejich branže a tvrdili mi, že bych se tomu měl věnovat trochu více, než jen o tom psát. Když jsem jim vysvětloval, že tento hudební styl sice miluji, ale nemyslím si, že bych měl

jakékoli dispozice k tomu se v tomto oboru více pohybovat. Nikdy jsem neměl ambice stát se hudebním interpretem, což vyplývá z mých povahových vlastností. Občas bývám náladový, zatvrzelý introvert, to se pro tuto oblast veřejného vystupování a neustálé komunikace příliš nehodí. Nicméně mnohem radši se vyjadřuji textem, proto ve mně utkvěla myšlenka, že bych rád v budoucnu napsal pro někoho čistý text.

6. Cíl výzkumu

Pomocí rozhovorů s jednotlivými interprety hudebního a tanečního stylu hip hop bych rád zmapoval, do jaké míry hip hop ovlivňuje jejich každodenní život. Výzkum provádím s amatérskými osobnostmi a pomocí sběru jednotlivých dat podrobněji nahlédneme do světa členů hip hopové kultury. Snažím se zjistit, jak obtížné je se mezi členy vůbec dostat, jak moc jsou ovlivněny jednotlivými elementy hip hopu atd. Po terénním výzkumu jsem sjednotil data a jednotlivé výpovědi porovnávám.

Ke splnění výzkumného cíle jsem si stanovil tyto otázky do rozhovoru:

- 1) Kdy a kde ses poprvé s hip hopem setkal?
- 2) Jak je to dlouho, co veřejně vystupuješ?
- 3) Jak se Ti povedlo se prosadit tak, že máš své fanoušky?
- 4) Jak moc hip hop ovlivňuje Tvůj osobní život (styl oblékání, názory, postoje) ?
- 5) Zajímáš se o politiku?
- 6) Zajímáš se o problematiku rasismu?
- 7) Jak vznikla Tvá raperská přezdívka? Co znamená?
- 8) Jakým způsobem si domlouváš vystoupení? Dostáváš nabídky nebo aktivně hledáš příležitosti?
- 9) Dokážeš se tímto koníčkem uživit, nebo musíš mít i jiné zaměstnání?
- 10) Studuješ?
- 11) Kolik času denně věnuješ nahrávání, trénováním či jiným přípravám spojeným s hip hopem?
- 12) Jaké máš do budoucnosti ambice? Kam až by ses chtěl dostat?

7. Analýza výzkumu

Jednotlivé otázky z výzkumného šetření ohledně hiphopové subkultury jsou analyzovány a vyhodnoceny v této kapitole za pomoci slovních komentářů.

Všichni respondenti byli pohlaví mužského, ve východních Čechách se mi bohužel nepodařilo zkontaktovat interpreta ženského pohlaví. Celkově v České republice na hip hopové scéně dominují muži, ženy se na scénu dostaly teprve nedávno a stále ve většině případů nemají takové postavení, aby si rapem vydělaly na živobytí. Předpokládám, že to je důvod, proč jsem se bohužel k žádné interpretece nedostal.

Jednotliví interpreti se k hip hopu dostali v raném věku života od 6ti až 12ti lety, rádi na první setkání s hip hopem vzpomínají, proto ten moment mají v živé paměti. Tvrdí, že hip hop je všude kolem nás, jen si každý musí počkat na období, kdy ho začne vnímat a všimat si ho. V následující části představím, jak probíhaly samotné rozhovory.

Jak vznikla Tvá raperská přezdívka? Co znamená?

Robert: „Říkám si Deeow a vznikla z počátečních dvou písmen mého příjmení.“

Michal: „Vymyslel jsem ji na začátku svojí hudební cesty. Sedl jsem si ke slovníku a hledal zajímavá slova. Nakonec jsem našel slova Fosco (temný) a Alma (duše), myslím, že ve španělštině a fakt se mi to líbilo. Z pohledu španělštiny je to gramaticky špatně, protože by to prý mělo být, myslím, "fosca alma", ale to jsem nevěděl a ani teď to neřeším. Prostě tak, jak to je, se mi to líbí. Alespoň je to unikátní přezdívka, kterou nikdo na světě nemá.“

Petr: „Mám dvě přezdívky, Bondyfan a Frank Wild. Bondyfan je moje producentské alter ego. Když mi bylo 7, měl jsem psa, který se jmenoval Bondy. Hned potom jsem začal hrát počítačové hry, kde jsem si měl zvolit přezdívku, a tak jsem spojil moje jméno (František) a jeho. A vznikla přezdívka Bondyfan, kterou používám až do teď. V roce 2016 jsem začal působit veřejně jako interpret Frank Wild, což je jen překlad mého jména do angličtiny. Takže pro vysvětlení: Bondyfan je ten, který stojí za hudbou, za produkcí a není vidět. Frank Wild je interpret, rapper, zpěvák, bavič.“

Jiří: „Říkám si Pospa - začal mi tak říkat můj kamarád kvůli mému příjmení - Pospíšil. Takže jsem se rozhodl si nechat tuto přezdívku, nechtěl jsem zbytečně vymýšlet něco jiného, co by možná se mnou ani nekorespondovalo.“

Jaroslav: „Moje přezdívka vyšla ze slova kontra. Má to vystihovat význam, že jdu proti proudu. Nerad ostatním přikyvuju jen proto, abych si neudělal zle. Mám svůj názor na všechno, ať se to někomu líbí nebo ne.“

Pavel: „Má přezdívka Kuras vznikla z mého jména a příjmení. Vymyslel jsem si ji sám na základě, při psaní prvních songů. Někam jsem si to napsal a pak mi tak začli říkat i kamarádi.“

Kdy a kde ses poprvé s hip hopem setkal?

Robert: „Rap byl celou dobu kolem mě, jen jsem ho nijak nevnímal, táta byl tvrdý rocker a krmil mě Olympicama a Katapultem a neměl jsem asi ani potřebu si hledat něco jiného. Poprvý, kdy jsem fakt zaregistroval hip hop, mi bylo 12 let, ležel jsem doma v pokoji a poslouchal rádio, protože jsem byl zlobivé dítě a maminka mi dost často dávala zaracha. V rádiu začal hrát Stan od Eminema, což je fakt dlouhá písnička. Když jsem ji doposlouchal, věděl jsem, že tohle chci taky a že miluju rap.“

Michal: „První rap jsem asi slyšel v jedné počítačové hře (Kingpin: Life of Crime), kde bylo pár songů od Cypress Hill. Pak jsem na táboře viděl rapovat nějaký kluky, do ruky se mi dostaly první hip hopové songy a mě to chytlo. Wu-Tang Clan a Chaozz byly první skupiny, co jsem slyšel. Rád na to vzpomínám.“

Petr: „Poprvé jsem se s ním setkal, asi když mi bylo 5 nebo 6. V tu dobu jsem dost poslouchal hip hopovou skupinu Chaozz. Už od tohoto období jsem věděl, že se budu hip hopu držet. Jak ubíhala léta, tak jsem si oblíbil mnoho dalších hudebních stylů. Mám rád opravdu všechno. Metal, vážnou hudbu, house, dubstep, dokonce si občas pustím i dechovku (nekecám).“

Jiří: „S hip hopem jsem se setkal poprvé již v mém dětství poté, co vyšel film 8 mile, kde hrál hlavní roli Eminem a můj starší brácha si doma tento film pouštěl. Přibližně ve stejné době jsem sledoval každou sobotu hitparádu Eso, kde zrovna Linkin Park se svými hity z alba Meteora často vyhrával. To mi bylo přibližně 8 let. No a Linkin Park již neměli od hip hopu

daleko, dokonce následující desku vydali ve spolupráci s rapperem Jay-Z, a to bylo také jedno z prvních cd's, co jsem měl doma. Každopádně v následující době jsem poslouchal různé žánry a stejně tak tomu je i dnes, ale opravdu poprvé jsem se více o hip hop začal zajímat asi ve 13 letech, kdy jsem narazil na český freestyle battly, konkrétně na soutěž Battle night. První Battle, co jsem viděl, byl ze semifinále Battle Night 2, kde Metoděj suverénně porazil známého českého rapera Resta. Líbilo se mi, že je vůbec něco takového možné, z místa bez přípravy rapovat tak, že daná věc má smysl a nějakou ucelenou strukturu. K normálním rapovým songům jsem se dostal přes ex freestylera Strapa, který už tehdy měl dost skladeb, přestože se věnoval převážně freestylu. No a poté už jsem poslouchal převážně jen songy různých českých raperů, převážně ale songy, které mi dávaly smysl po textové stránce. V dnešní době již freestyle tolik neposlouchám, protože si myslím, že je málo kvalitních freestylérů, kteří dokážou nabídnout kvalitní freestyle, který může posluchači něco dát. Jinak já se rozhodl svůj první text napsat přibližně v 15 letech. První song vyšel nejspíše v mých 17 letech (2012).“

Jaroslav: „Myslím si, že hip-hop jsem vnímal od malička, ale nevěnoval jsem mu až takovou pozornost. Poté přišel na scénu Eminem a jeho songy mě úplně uchvátily. Pamatuju si, že jsem byl strašně zklamanej, když se dostaly ven aféry, že bere drogy a léčí se s alkoholismem.“

Pavel: „S hip-hopem jsem se poprvé setkal na základní škole. Zrovna v té době frčely songy od Resta a většina kluků ze třídy si to pouštělo stále dokola. Začal jsem po tom pátrat a poslouchat to. Hned mě to chytlo. Líbilo se mi, jak dokáží rychle repovat.“

Jak je to dlouho, co veřejně vystupuješ?

Robert: „6 let. Poprvé to bylo ve Skutči v jedné hospůdce a bylo to docela dost funny.“

Michal: „Svůj první opravdový hip hopový undergroundový koncert jsem měl, myslím, když mi bylo 14. Bylo to v nějaký zaplivaný hospodě kousek za Hradcem Králové, kde jsem za to dostal 100 Kč, hahaha. Hrály tam i další skupiny, které v té době měly velkej lokální respekt a já sám jsem je taky cenil. Na tomhle koncertě za mnou přišel nějaký promotér z jinýho klubu a pozval nás na další koncert, kterej se konal asi za měsíc v jiným městě, a tím to začalo. Od té doby jsem pořád vystupoval.“

Petr: „Asi 2 roky.“

Jiří: „Osobně jsem měl přibližně jen asi 7 koncertů někdy kolem roku 2014 - 2015. Nevěnuji se jen hudbě a mám celkově víc koníčků, takže jsem se poté rozhodl v koncertech nepokračovat. Jinak bych se rozhodl jedině v případě, že by o to byl vyšší zájem, či by bylo ještě více času a měl bych více chuti daný čas vložit do těchto aktivit. Spíše jsem se rozhodl jen umísťovat svou tvorbu na internet a pozorovat odezvy.“

Jaroslav: „Jsme teprve začínající rapper, tudíž s veřejným vystupováním moc zkušeností nemám.“

Pavel: „Poprvé jsem vystoupil v 18ti letech. Bylo to v jednom kluku v Hradci Králové. Ohlas to moc nevzbudilo. Byl jsem pro ně neznámý. Ale mě to začalo strašně bavit.“

Jak se Ti povedlo se prosadit tak, že máš své fanoušky?

Robert: „No, zatím nemůžu říct, že by za mnou stál dav řvoucích lidí, ale to, co máme, přišlo tvrdou prací a čím dál tím kvalitnější hudbou.“

Michal: „Nevím. Prostě dělám hudbu, protože mě to strašně moc baví a vydávám songy, které se asi lidem líbí. Taky je to tím, že to dělám dlouho a ještě jsem se na to nevybodnul, jako spousta umělců, kteří začínali ve stejné době. Spousta lidí o mně klidně řekne, že jsem legenda, i když já sám se tak absolutně necítím. Je to o tom na tom dělat pořád a bez přestání. A samozřejmě se snažit bejt lepší než ostatní.“

Petr: „Myslím si, že na začátek mi dost pomohla spolupráce s Milion+, přes kterou jsem si získal své první fanoušky. Pak se to už nabaluje jako sněhová koule.“

Jiří: „Ono je velice těžké asi i definovat, kdo to je vůbec fanoušek. Jistě z mého okolí, či i od neznámých lidí jsem měl mnoho ohlasů, díky kterým jsem se dozvěděl, že je ta hudba baví, že si dané songy stahují do telefonů a že je poslouchají, ale to je asi tak všechno. Zpětnou vazbu sbírám taky například přímo z youtube. Většinou funguje pravidlo, že dobrá tvorba má zhruba okolo 10% disliků k 90% liků. Samozřejmě nelze se podle toho vždy řídit, někdy zde hrají roli i jiné faktory. Například Rytmus měl mnoho let u svých skladeb přibližně 50% disliků, i když se jedná o jednoho z nejlepších raperů na československé scéně. Další zpětnou vazbu získávám například přímo ve studiu, když se skladba nahrává.“

Jaroslav: „Zatím mé fanoušky převážně tvoří pouze rodina a okolí.“

Pavel: „Všechno je to o tom, kolik času tomu dám a jak kvalitně to dělám. Také musíte mít nějaké finanční prostředky, které tomu věnujete. Nejradši mám, když se zapojuje okolí a sami si mezi sebou řeknou, že se jim líbí, jak repuju. Fanoušky samozřejmě získáte také tím, když nahrajete kvalitní tvorbu na internet.“

Jak moc hip hop ovlivňuje Tvůj osobní život (styl oblékání, názory, postoje) ?

Robert: „Hudba ovlivnila absolutně celý můj život. Když něco miluješ a chceš v tom něco dokázat, nejde to dělat napůl, takže pokud tomu neobětuješ všechno, může být furt jen bída. Ovlivnilo to všechno, už si ani nedokážu představit, že bych s tím skončil, zařadil se a čekal na důchod.“

Michal: „Řekl bych, že to je přesně naopak, že aktuálně já ovlivňuju svou tvorbu svými názory, já ovlivňuju posluchače tím, co si vezmu na sebe tím, co si myslím, tím, co řeknu nebo napíšu na sociálních sítích. A jsem za tenhle vliv rád. Můžu alespoň šířit rozumné myšlenky a trochu lidem předat nějaký poselství, nějakou životní filozofii.“

Petr: „Jelikož momentálně mým prioritním hudebním stylem není hip hop, ale spíš RnB a pop, hip hop mě nijak v osobním životě neovlivňuje. Ale dalo by se říct, že hudba, kterou tvořím, nebo mám rád, mě v různých obdobích života ovlivňovala. Když mi bylo kolem 14 let, tak jsem poslouchal hip hop, abych se např. do něčeho odhodlal a nebál se. Taky jsem nosil vytahány oblečení. Dnes mám obecně rád extravagantní oblečení. Názory a postoje mi hudba v osobním životě neovlivňuje (mimo to, že si zpívám, broukám a bubnuju na cokoliv, co najdu a moji přítelkyni to občas přivádí k šílenství).“

Jiří: „V dřívější době mě hip hop ovlivňoval více, co se týče stylu oblékání. Nosil jsem značky, které byly trendy, ale v dnešní době už to vnímám jinak a i trendy se změnily. Hip hop má podle mě široký a poměrně těžko definovatelný rámec a stejně tak je tomu u oblečení. Vůbec bych si nedovolil říci, jaké oblečení spadá do tohoto stylu a jaké už ne. Podle mě by měl být hip hop a konkrétně tedy rap především o pravdě a jelikož každý žijeme jiný život, tak se může i každý oblékat podle svého vkusu. A stejně je to s danými životními postoji. Dobrý rap by měl dle mého názoru předávat nějaký názor a měl by předávat pravdu, či ji hledat. Můžeme však stále vidět rapery, kteří podléhají starším trendům, či si myslí, že správný rapper je jen ten, který užívá

marihuanu, porušuje zákon, používá vulgarismy, a tak rapují převážně o těchto věcech, ale sami je reálně nežijí. Nemám nic proti tomu, když o těchto věcech rapuje raper, který takový doopravdy je, ale v dnešní době takto rapují mladí kluci, kteří takový život vůbec nežijí a chtějí jen vypadat drsně. Navíc takové texty náročnějšímu posluchači už nic nedají.“

Jaroslav: „Jsem do toho zapálenej. Bez hip-hopu si život nedokážu představit. Poslouchám ho denně a to téměř při jakékoli činnosti. Nemyslím si, že by nějak ovlivňoval moje názory, spíše se snažím mít na všechno svůj pohled a převádět ho do textů. V dnešní době styl oblékání dlouhých vytaháných tepláků a mikiny s kapucí není v módě. A přiznám se, že se mi to ani nelíbí.“

Pavel: „Hip-hopu dávám strašně moc volného času, tím pádem ovlivňuje můj život zcela zásadně. Je to prakticky jediný koníček, kterému se naplno věnuju. Co se týče stylu oblékání, tak nemám vyhraněný styl. Takové ty tradiční raperské věci ale nenosím.“

Zajímáš se o politiku?

Robert: „Jak se to vezme. Když mě něco fakt naštvě, tak si o tom zjistím víc, ale že bych netrpělivě seděl s lahvanem u televize a vyčkával na Otázky Václava Moravce, to asi úplně ne. Ale v politice je obrovské bordel, a právě proto, že vím, že s tím nic moc neudělám, tak chci dělat hudbu a vyfuckovat tím celý systém.“

Michal: „Dřív jo. Dnes už ne. Politika je jen nejvyšší možná úroveň businessu. A to, co jsou ti lidi schopni dělat kvůli penězům, je k pláči.“

Petr: „Neřekl bych, že se zajímám, ale mám základní rozhled.“

Jiří: „O politiku se zajímám jen povrchně. Ještě jsem neměl tolik času na to, abych si o ní více přečetl a pochopil všechny mechanismy, které ji ovlivňují. Nicméně politika a politici by měli zodpovídat za správný chod daného státu, a proto si i myslím, že by tyto pozice měli zastávat lidé, kteří politiku dobře znají, kterým jde o dobro celku, nikoliv o individuální profit. Měli by být zde samozřejmostí taková pravidla jakože se nemá lhát, krást, korumpovat, křivě přísahat a další naprosto zásadní pravidla, která by měl znát každý člověk. Bohužel v těchto nejdůležitějších aspektech naše politika pokulhává. Osobně například nedovedu pochopit, jak

je možné, že například Andrej Babiš je stále předsedou naší vlády, dokonce měl tu drzost se v posledních dnech přirovnat k Masarykovi, k učenci který pokládal lidskou humanitu za stěžejní bod lidského života. To už je dle mého názoru do nebe volající.“

Jaroslav: „O politiku se aktivně zajímám, řeší ji vlastně mnoho lidí v mém okolí, ale snažím se ji neprezentovat do svých skladeb. Důvodem je to, že nechci přicházet o své fanoušky.“

Pavel: „O politiku se samozřejmě zajímám, ale ne asi tak zásadně. Sleduju dění na české scéně. Mám na to určitý názor, dost podobný jako mnoho dalších lidí. Současná situace mi vadí. Dokonce jsem se účastnil i některých demonstrací.“

Zajímáš se o problematiku rasismu?

Robert: „Jsem cigán, takže s rasismem se setkávám celý život, Česko a Slovensko je obrovsky xenofobní a zapšklej stát, a proto třeba obdivuju ten seriál Most, je tam popsán všechno a doufám, že to spouště lidem otevře oči. Rasismus momentálně vnímám už jen jako omezenost, žiju s tím 23 let a už jsem slyšel asi všechny nadávky, co se dají spojit s rasismem. Takže mě už nic moc asi nepřekvapí.“

Michal: „Aktivně se o to nezajímám, ale rasismus odsuzuju, protože mám spoustu přátel různých ras a přijde mi naprosto přirozený se bavit s kýmkoliv. Nechápu lidi, co někoho odsuzují například kvůli barvě pleti. Takoví lidi by se měli léčit.“

Petr: „Rasismus mi dost vadí.“

Jiří: „Rasismus by zde samozřejmě neměl být. Tisíce let různí myslitelé, mudrcové, či jiní spirituálně založení lidé (kteří mimochodem vykazovali známky obrovské inteligence) říkali a stále říkají, že si jsme všichni rovni (na českém území nikdo menší než například Jan Hus). Nicméně lidé to stále nechtějí pochopit. Lidé by měli k sobě přistupovat jako k individualitám a ne se stále topit v nesmyslných myšlenkových konstruktech, díky kterým vznikají války a další nepravosti. Jak někdo může vůbec uvěřit tomu, že některý národ je horší než jiný? Národ je jen společenský konstrukt, který se skládá z jednotlivých individualit. Jsou zde "lepší" i "horší" jedinci. Každý by měl nést odpovědnost za své individuální jednání, nikoliv však například celý národ za jednoho vyšinutého sociopata. Téma národa a jiných skupin je samozřejmě složitější

a můžeme se na něj dívat z více úhlů, ale daná odpovědnost jedince je důležitá a především tedy teze, kterou jsem řekl na začátku odpovědi: "všichni jsme si rovni".

Jaroslav: „S rasismem se v hip-hopu téměř nesetkávám, ale přijde mi, že třeba ve sportu ho je hodně. Znal jsem klučinu, s kterým jsem hrál fotbal a kvůli tomu, že se mu ostatní smáli s tím skončil. Bylo mi ho líto, protože nebyl vůbec špatný fotbalista. Jsem zcela proti rasismu a myslím si, že bychom neměli mezi lidmi dělat rozdíly, ať už vypadají jakkoliv.“

Pavel: „Zajímám. Je to jedna z věcí, která mě dokáže vyvést z míry. Lidí, kteří odsuzují druhé na základě barvy pleti, je mi vážně líto. Nepobrali dost inteligence na to, aby se k ostatním chovali slušně minimálně do té doby, dokud je blíže nepoznají.“

Jakým způsobem si domlouváš vystoupení? Dostáváš nabídky nebo aktivně hledáš příležitosti?

Robert: „Momentálně nejezdíme žádné koncerty, protože všichni pracujeme na svých sólo projektech, ale většinou se někdo ozve a pozve si nás někde.“

Michal: „Oba dva způsoby. I v hudbě je konkurenční boj, takže je potřeba mít ostrý lokty a jít si pro to svý. Příjemnější je samozřejmě, když se ti promotéři ozývají sami, ale líná huba holý neštěstí, takže když se člověk pak do toho zapojí i aktivně, tak má mnohem víc koncertů.“

Petr: „Většinou je to tak, že dostaneme nabídku. Aktivně si vystoupení nevyhledáváme, jelikož se chceme věnovat hlavně vydávání hudby. Jakmile bude venku dost materiálu, můžeme začít řešit koncerty.“

Jiří: „Jedno vystoupení jsme s kamarádem Ostinem pořádali přímo my. To bylo hned naše první. Na další jsem byl více méně pozván mými kamarády, které jsem poznal například v Praze, kde nahrávám své skladby, či v Kolině. Také jsem byl pozván například na jeden silvestrovský koncert, který pořádali zase kamarádi ze školy. Vystupoval jsem například před Reginaldem (například song: dáme párty - + vyhrál Battle night - ex freestyler), či před Sharkass (první holka, co vyhrála Battle night), jinak žádný větší koncert jsem ještě neměl.“

Jaroslav: „Snažím se nabídky aktivně vyhledávat. Jak jsem již říkal jsem v začátcích a nemám velkou fanouškovskou základnu.“

Pavel: „Nyní již dostávám nabídky. Mám v branži už hodně známých, takže to není zas takový problém. Dříve jsem se sám ptal, jestli bych nemohl u nich vystoupit.“

Dokážeš se tímto koníčkem uživit, nebo musíš mít i jiné zaměstnání?

Robert: „Bohužel jsem stále v zaměstnání, pracuju jako výkupčí v kovošrotu, ale dřů na tom, aby se to co nejdřívě změnilo, jelikož práce mi bere 3/4 mého produktivního času, ale bohužel bez peněz to nejde. Spojit tyhle dva světy mi někdy dává pořádně zabrat. Momentálně můj den vypadá jako postel, práce, studio a postel.“

Michal: „Od roku 2014 jsem měl vlastní firmu Blakkwood Records s.r.o., kterou jsem vedl a která mně normálně platila zaměstnanecký plat, k tomu jsem měl hodně koncertů, protože jsme skoro 2 roky jeli Blakkwood Tour. Loni na jaře jsem firmu prodal, protože začalo docházet k vnitřním neshodám s dalšími dvěma společníky, kteří firmu spoluvlastnili. V tu dobu se mi ozvala nějaká IT firma, jestli bych k nim nechtěl jít dělat programátora (protože jsem kromě hudby taky šikovnej programátor), a tak jsem tam nastoupil na poloviční úvazek. Ve zbylém čase, co mám, se věnuju hudbě. Aktivně hledám klientelu, které nabízím moje zvukový služby jako mix a mastering a nebo prodávám beaty. Primárně do ČR/SK, ale pracuju na tom, abych začal nabízet i do zahraničí, odkud občas přijde nějaká poptávka. Takže mě tyhle dvě činnosti živí aktuálně půl na půl. Koncerty jsem loni na podzim přestal jezdit, protože jsem si chtěl odpočinout po těch skoro 15 letech, co je jezdím, ale na letošní podzim plánuju turné k novému albu.“

Petr: „Zatím se tím uživit nedokážu, ale když se daří, tak jsou z toho nějaký peníze do kapsy, který ale stejně následně investujeme zpět do hudby.“

Jiří: „V žádném případě se daným koníčkem neživím a ani by to nešlo na mé úrovni. Věřím, že teoreticky například Reginald před kterým jsem vystupoval by se tím mohl uživit, ale to už jsou lidé, kteří vlastní skladby, které mají miliony shlédnutí na youtube. Ale většinou rapperi ještě mají nějakou práci k tomu. Každopádně já danou věc nemám ani jako přivýdělek. Jednoduše z toho nemám po finanční stránce vůbec žádný příjem a dělám to jen pro radost.“

Jaroslav: „V současnosti určitě ne. Chodím na brigády a hodně peněz spíše do toho ponořím.“

Pavel: „Na uživení to není. Je to super přívýdělek, nicméně to nepokryje mé životní náklady. Docházím do zaměstnání a poté se věnuju hip-hopu.“

Studuješ?

Robert: „Díky bohu už ne, ale kdyby to šlo a měl bych na to peníze a čas a mohl se vrátit do minulosti, asi bych šel na úplně jinou školu a věnoval tomu trošku víc úsilí, ale bohužel to, že nejsem úplně blbej, mi došlo až moc pozdě.“

Michal: „Je mi skoro 30, takže už nestuduju. Ale mám bakalářský titul z Univerzity v Pardubicích. Bakalářské zkoušky i maturitu jsem dal na samý jedničky, protože jsem se tak moc bál, že to neudělám, že jsem se učil fakt hodně.“

Petr: „Studuju na vysoké škole v Pardubicích obor Programátor.“

Jiří: „V tomto roce již budu zakončovat studium Sociální Antropologie na univerzitě v Pardubicích.“

Jaroslav: „Studuju. Škola je v současné době u mě na prvním místě a dokud bude možnost, chci studovat, co nejdéle. Pokud by se mi začalo dařit, bylo by to asi časově náročnější skloubit. Možná se ale budu muset časem rozhodnout, co bych chtěl dělat víc.“

Pavel: „Nestuduju, začal jsem pracovat po střední škole.“

Kolik času denně věnuješ nahráváním, trénováním či jiným přípravám spojeným s hip hopem?

Robert: „Dejme tomu, že ve 4 hodiny skončím v práci, a když je opravdu hodně práce, letím hned do studia a odjíždím posledním normálním spojem domů.“

Michal: „Jak jsem zmiňoval v minulé otázce, věnuju tomu asi půl každého týdne. Někdy víc někdy míň, podle toho, co má zrovna prioritu, jestli nějaká práce pro klienty, nebo hoří nějaký můj vlastní projekt - např. videoklip, které se teď snažím vydávat jednou za 2 měsíce.“

Petr: „Řekl bych, že hudbě věnuju 70% celého dne. Jsem víc ve studiu než doma, což je možná prokletí, ale baví mě to.“

Jiří: „Momentálně netrénuji rap skoro vůbec, dříve když jsem se mu věnoval více, tak přibližně dvakrát do týdne jsem si zkusil rapovat, nebo pochopitelně před vystoupením vždy bylo tréninků více, ale v současnosti nevystupuji, takže bych se do dané věci pustil jedině před nějakým vystoupením. Jinak rapování si zkouším vždy, když píšu nějaký nový song. Vždy po každé napsané větě zkouším, jak daný text sedí do beatu a takto se i daný song nejlépe zapamatovává. Jednoduše se rapuje pořád dokola, dokud není kompletně dopsaný a poté se nahraje ve studiu. Udělám malou reklamu mému kamarádovi Stewemu, který vlastní své nahrávací studio Unbeatable Records v Praze. Mimochodem Stewe a jeho parťák Seven nedávno vydali další počín z dílny SOUBOYZ - kanál na youtube - video: Miloš Zeman vs. Rudolf II. Takže to jsou mimochodem další rapeři, kteří se zajímají o politiku a vydávají takové zinscenované rap battly na youtube, například s našimi politiky, či jinými významnými osobnostmi. Mimo to mají pochopitelně svůj youtube kanál s přímo jejich tvorbou. (Unbeatable label).“

Jaroslav: „Řekl bych něco asi okolo pěti hodin. Je to takové maximum, protože chodím do školy a mám práci na částečný úvazek. Moc volného času mi nezbývá.“

Pavel: „Jsou dny, kdy si potřebuju od toho dát úplnej voraz a nevěnuju se tomu vůbec. Je jich ale jen pár v roce. Dostávám se do fáze, kdy po práci jdu do studia a odcházím až pozdě večer. Trochu teď zanedbávám rodinu a osobní život. Je to ale hlavně proto, že teď pracuju na novém albu.“

Jaké máš do budoucnosti ambice? Kam až by ses chtěl dostat?

Robert: „Hlavně dělat to, co mě baví, najít klid a žít. Momentálně pracuju na svém prvním plnohodnotném sólo projektu a po něm se uvidí. Každopádně kdo ví, kam až se dostanu, zatím nemám strop. Miluju tvořit a věnovat čas věcem, co mě posouvají a baví mě. Chci se dostat do bodu, kdy tohle bude celý můj život.“

Michal: „Zajímavá otázka. Nebo spíš je zajímavé to, jak vím, že bych odpověděl před pár lety a jak odpovím teď. Často nad tím přemýšlím. Mám spoustu plánů, které vím, že mě budou bavit, a to je vlastně to hlavní. Už v hudbě asi nemám cíl. Už to dělám jen proto, že mě to baví. Chci vydávat songy, který lidem něco daj. A co se týče mých plánů obecně v životě, tak dělám vše pro to, abych byl jednoduše šťastnej.“

Petr: „Chtěl bych lidem ukázat to, co ve mně je. Chtěl bych se dostat tam, kam až to půjde.

Jiří: „Ambice mám takové, že se chci věnovat své jiné práci, převážně v odvětví sportu, ale chtěl bych do budoucna nejspíše vydat nějaké další songy, pochopitelně jen tak pro radost. Nyní se ještě učím hrát na kytaru, protože mě vždy bavilo zpívat, takže do budoucna možná přijde nějaký rapový song se zpívaným refrénem. Zpívané refrény jsem měl některé již teď, ale nezpíval jsem je přímo já. Takže sám jsem zvědav, co budoucnost nabídne.“

Jaroslav: „Ambice mám velký, i když stojím nohama na zemi. Nevím jestli mám takový talent, ale věřím, že se můžu hodně zlepšit a dosáhnout velkých věcí. Dělán to hlavně proto, že mě to baví a finanční složka není mou hlavní motivací. Nechci se zaprodávat.“

Pavel: „Ambice mám samozřejmě ty nejvyšší. Hip-hop se dostal do fáze, že pár umělců je schopno se dobře živit tím, co je baví. A to je můj plán do budoucna. Chtěl bych vystupovat na velkých festivalech, na kterých je ta energie od lidí obrovská.“

7.1. Vyhodnocení

Hlavním cílem mého výzkumu bylo zmapovat život amatérských interpretů z oblasti východních Čech, jejich životní styl, do jaké míry jsou ovlivňováni hip hopovou subkulturou, jaké mají cíle, ambice a názory na otázky, které se v této subkultuře často objevují. Výzkumu se účastnilo 6 respondentů, se kterými jsem prováděl otevřené rozhovory. Mezi respondenty byli všichni muži, na ženu jsem bohužel nesehnal žádný kontakt. Respondenti byli ve věku 19-30 let. Všichni velmi rádi spolupracovali a chovali se ke mně vstřícně. Výsledné poznatky mě v mnohém překvapily, ale některá zjištění jsem očekával.

Většinu z mých respondentů přivedl k hip hopu Eminem, nejúspěšnější rapper co do počtu vydaných alb. Respondenti se s hip hopen poprvé setkali v raném věku, kdy právě Eminem přišel na scénu, vyšel o něm film 8 Mile a tím se ve větší míře rozpoutalo povědomí o rapperech a hip hopu.

Všichni respondenti si zamilovali hip hop tak, že se rozhodli mu věnovat většinu volného času. Protože studují, nebo pracují, se svým koníčkem tráví zbytek dne, kdy nahrávají

skladby, vymýšlí nové, zkouší atd. Kromě nahrávání skladeb si musí sami aktivně domlouvat veřejná vystoupení, protože dosud nejsou veřejnosti příliš známí. Výjimku tvoří Fosco Alma, který se již prosadil natolik, že nahrál songy i s profesionálními interprety a stal se veřejně známou osobou.

Respondenti se přiznali, že první vystoupení vždy probíhaly v nějaké zapadlé hospodě nebo klubu, kde nedostali téměř žádnou finanční odměnu. Museli se časem umět prosadit, aby si tímto koníčkem přivydělali alespoň na svou hudební produkci. Fanoušky si získávají právě díky své pili a vytrvalosti, díky tomu, že je produkce baví a k jejím povědomí přispívá i dnešní moderní technika, youtube a sdílení na sociálních sítích.

Při otázce, jak hip hop ovlivňuje jejich osobní život, jsem dostal dva typy odpovědí. Dalo se předpokládat, že pokud je to respondentův koníček, bude ho ovlivňovat i v osobním životě. Z poslechu hudby se můžeme spoustu věcí dozvědět a právě i to, co posloucháme, má vliv na naše myšlenky, postoje názory. Ten druhý typ odpovědi jsem zaznamenal u Fosco Almy, který se svěřil s tím, že v dnešní době ovlivňuje své posluchače on. Je si vědom, že svou produkcí, stylem oblečení, myšlenkami, co řekne nebo napíše na sociální síti, ovlivní své posluchače a že některým svým fanouškům slouží jako vzor. Tímto stylem předává ostatním svou životní filozofii a šíří své myšlenky.

Mile mě překvapilo, že interpreti mají alespoň základní ponětí o politice, dozvěděl jsem se však, že do své tvorby ji příliš neprosazují, protože kvůli rozdílným názorům svých posluchačů by mohli při svém projevu o část fanoušků přijít.

Při otázce, jestli se respondenti setkali s rasismem, mě vedl fakt, že tato hudba vznikla z černošských základů a v Americe, odkud hip hop pochází, se toto téma objevuje často. Všichni respondenti se s otázkou rasismu již v nějaké formě setkali, ne však v takové míře, aby se promítl do jejich tvorby.

Když došlo k tématu o jejich ambicích a cílech do budoucna, shodli se, že jednoduše chtějí být šťastní a dělat, co je baví. Rádi by vydávali skladby a pozitivním způsobem tím ovlivňovali lidi kolem sebe.

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se pokusila ve své teoretické části poskytnout informace o hiphopové subkultuře ve východních Čechách. Pro orientaci v problematice jakékoliv konkrétní subkultury je nejprve nutné pochopit a získat informace o pojmu subkultura a zejména být alespoň ve stručnosti seznámen s historickým vývojem subkultury. Z tohoto důvodu se první kapitola věnovala zejména vysvětlení pojmu subkultura, jeho historickému vývoji, pokusila se přiblížit tento termín a popsat jednotlivé typologie subkultury. V této části práce najdeme jednotlivé teorie problematiky subkultur, kterými se zabývala Chicagská škola, Birminghamská škola a také zde jsou popsány post-subkulturní teorie.

Ve druhé kapitole se tato práce věnovala vzniku a vývoji subkultury hip hop. Věnuji se zde úplnému počátku zrodu rapu. Tato část také patřila historii a vývoji subkultury hip hop a jednotlivým elementům, z kterých se tato subkultura skládá. Vysvětluji pojmy rap, deejaying, graffiti a breakdance.

Ve třetí kapitole můžeme zjistit informace o subkultuře hip hop v České republice. Dozvíme se, jak a kdy se k nám hip hop dostal a kteří interpreti jsou průkopníky hip hopu v České republice.

Čtvrtá kapitola této práce se zabývá jazykem rapu, jak jednotliví interpreti používají řeč jako zbraň v rapových bitvách tzv. battlech. Při takových bitvách se používá rapová improvizace, které se říká freestyle. Nejběžnější slovíčka, která rappeři používají jsem sepsal a vložil do přílohy.

V praktické části bakalářské práce se věnuji kvalitativnímu výzkumu subkultury hip hop se zaměřením na východní Čechy. Kvalitativní výzkum jsem si zvolil po konzultaci s vedoucím mé bakalářské práce panem PhDr. Tomášem Boukalem, protože pro mou práci je přínosnější podrobný terénní výzkum. Výzkumník se zabývá vztahy lidí a jejich specifickým chováním, vyhledává a analyzuje informace potřebné k osvětlení výzkumných otázek, nakonec provádí vyhodnocení. Výhodou kvalitativního výzkumu je hloubkové nahlédnutí do problematiky. Při tomto druhu výzkumu se při sdělení používají i expresivní vyjádření, citace plné nespisovného jazyka apod.

Během vlastní analýzy jsem zpracovával jednotlivé odpovědi interpretů na otázky, které jsem měl předem připravené. Protože jsem si vybíral především amatérské osobnosti, jejich

odpovědi zněly podobně. Interpreti se poprvé s hip hopem setkali během raného dospívání. Většina z nich prozatím nepřesáhla třiceti let věku, tudíž mi vyšla hypotéza, že hip hop je u nás relativně krátkou dobu, zjistil jsem, že k nám se dostal až po pádu berlínské zdi.

Tato bakalářská práce se pokusila předat informace zajímavým a poutavým způsobem pro pedagogy i veřejnost. Snažil jsem se, aby i společnost s předsudky vůči této subkultuře po přečtení došla k závěru, že především kvůli neznalosti a nedostatku informací měli zkreslené představy o této problematice. Rád bych touto prací přispěl k odbourání zbytečných předsudků a nepříjemným situacím ve společnosti. Chtěl bych, aby informace, které jsem sesbíral, byly pro ostatní vhodným přínosem.

POUŽITÁ LITERATURA

BARKER, Chris. Slovník kulturních studií. Vyd. 1. Praha: Portál, 2006. 206 s. ISBN 80-7367-099-2.

EAGLETON, Terry. Idea kultury. Překlad Jan Balabán. Vyd. 1. Brno: Host, 2001. 152 s. Studium; sv. 7. ISBN 80-7294-026-0.

FIEDLER, Martin. Hip hop forever. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2003. 71 s. ISBN 80-85783-41-X.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 3. vyd. Praha: Portál, 2012. 407 s. ISBN 978-80-262-0219-6.

HORÁK, Marek a ŠŤASTNÝ, Jan. Bůh poslouchá rap. [Mariánské Lázně]: Kristýna Šťastná - Sorbon, 2017. 85 stran. ISBN 978-80-906623-6-0.

HRABALIK, Petr, Rap a hip hopová kultura, Dostupné z:

<http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/rap-hip-hop/clanky/138-rapa-hip-hopova-kultura>

KELLER, Jan. Úvod do sociologie. 5. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. 204 s. Studijní texty; sv. 2. ISBN 80-86429-39-3.

KOLÁŘOVÁ, Marta a ORAVCOVÁ, Anna. Revolta stylem: hudební subkultury mládeže v České republice. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 264 s., [8] s. obr. příl. Knižnice Sociologické aktuality; sv. 24. ISBN 978-80-7419-060-5.

LOJDOVÁ, Kateřina. Zvol si mou cestu!: edukační aktivity subkultury freeganů ve veřejném prostoru. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 132 s. Spisy Masarykovy univerzity v Brně. Filozofická fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis. Facultas philosophica, č. 425. ISBN 978-80-210-7478-1. Dostupné také z: <https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/132936>.

MURPHY, Robert Francis. Úvod do kulturní a sociální antropologie. Překlad Hana Červinková. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. 268 s. Studijní texty; sv. 15. ISBN 80-86429-25-3.

PETRUSEK, Miloslav, MAŘÍKOVÁ, Hana a VODÁKOVÁ, Alena. Velký sociologický slovník. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 2 sv. ISBN 80-7184-311-3

SMOLÍK, Josef. Subkultury mládeže: uvedení do problematiky. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010. 281 s. ISBN 978-80-247-2907-7.

SOUKUP, Václav. Antropologie: teorie člověka a kultury. Vyd. 1. Praha: Portál, 2011. 741 s. ISBN 978-80-7367-432-8.

ŠEĎOVÁ, Klára a ŠVAŘÍČEK Roman. Studie Jak psát kvalitativně orientované výzkumné studie. Kvalita v kvalitativním výzkumu <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/698/659>

VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

VLADIMIR 518 a VESELÝ, Karel. Kmeny: [současné městské subkultury. 1. vyd. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2011. 517 s. ISBN 978-80-903973-2-3.

PŘÍLOHY

Příloha č.1 :

Slovníček pojmů⁴⁶

Acapella - vokální skladba bez instrumentálního doprovodu

Aka - alias

Aparatura - soustava přístrojů a nástrojů

Backstage – zákulisí

Battle - souboj

B-boy - tanečník breakdance

Beat - základní rytmus rapu

Beatbox - vytváření rytmických a basových beatů prostřednictvím úst

B-girl - tanečnice breakdance

Blues - hudební a pěvecký styl černošských muzikantů

Bootleg - nezákonně nahraná a prodávaná gramodeska

Breakdance - tanec ve velmi rychlém tempu s akrobatickými prvky

Crew - hip hopová skupina, nenazýváme ji kapela, protože většinou nemá žádné hudební nástroje

Čekovat - zkoušet, poslouchat něco nového

DJ - zkratka pro disk jockey, označení osoby, která vybírá a veřejně pouští ze záznamu hudbu

Featuring- hostování neboli spolupráce externího umělce (herce, zpěváka, hudebníka)

Flow – tok peněz, rapovat

Freestyle - rap napsaný na volné téma, rapování z hlavy za pomoci improvizace, tzv. flow z hlavy

Funk - hudební a pěvecký styl s vypjatými vokály

Ghetto - oblast, v které lidé určité etnické příslušnosti, kultury či určitého náboženství žijí jako skupina, odděleně od společnosti

⁴⁶ HRABALIK, Petr, Rap a hip hopová kultura, Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/specialy/bigbit/rap-hip-hop/clanky/138-rapa-hip-hopova-kultura>

<https://slovník-cizích-slov.abz.cz>

VESELÝ, Karel. Hudba ohně: radikální černá hudba od jazzu po hip hop a dále. 1. vyd. V Praze: BiggBoss, 2010. 431 s. ISBN 978-80-903973-1-6

Graffiti - výtvarný směr

Gangsta - gangster, člen gangu v Americe

Hype – dobrá nálada

Hypeman – osoba, která za pomoci slov pomáhá publikum dostat do varu během vystoupení a celé vystoupení komentuje

Ice – šperky

Instrumentální - hraný na hudební nástroj, zkomponovaný pro hudební nástroj

Jamajský dub - samostatně se vyvíjející směr hudby stylu reggae

Kids – děti

Label - hudební vydavatelství

Love – peníze

Mainstream – hlavní proud

Majk - mikrofon

MC - Master of Ceremony, neboli mluvčí na akcích

Nigga – hovorové až hanlivé označení černocha

One love - synonymum slova peace (používá se při loučení)

Parental advisory - explicit content - upozornění na nevhodný obsah

Party tapes - ilegální nahrávky pořízené z večírků, které jsou typické svou nízkou kvalitou a vysokým šumem

Piece - graffiti jako celek

Pop - populární hudba

RAP - rytmizované vyprávění na podkladě elektronického rytmu, = rhythm and poetry

Rave - styl monotónní hudby mající za cíl přivést tanečníka do tranzu

Refrén- pravidelně se opakující část písně nebo básně

R`N`B - rhythm and blues - zlidovělý typ černošské hudby vycházející z blues

Sampl - vybraná část skladby nebo její zvuková linka - basová, rytmická, vokální, která je použita v rámci skladby jiné

Sampler - počítačový generátor zvuků různých nástrojů i hlasů

Samplování - základní remixová technika, spočívající v užívání cizích uměleckých prvků v novém kontextu

Scratch - techniky vytváření zvukových prvků plynoucích z manipulace vinylové desky pro a proti směru jejího otáčení

Skilil – um, dovednost

Skit - krátký komický a většinou mluvený útvar na hiphopové desce

Soul - proclitěný hudební i pěvecký projev, styl černošské severoamerické hudby

Swing - rytmický styl jazzové hudby

Tag - podpis writera, kterým se prezentuje a zviditelňuje, např. u graffiti

Techno - podžánr elektronické hudby

Toy - začátečník

Track - stopa, skladba

Turntablismus - samostatná hiphopová disciplína zahrnující Djské techniky, česky nazývaná gramofonismus

Undeground - ilegalita, nekomerčnost

Writer – tvůrce graffiti